

Samling af Afgørelser

Forenede sager C-628/10 P og C-14/11 P

Alliance One International Inc., tidligere Standard Commercial Corp.

og

Standard Commercial Tobacco Co. Inc.

mod

Europa-Kommissionen

og

Europa-Kommissionen

mod

Alliance One International Inc. m.fl.

»Appel — konkurrence — karteller — det spanske marked for køb og første forarbejdning af råtabak — prisfastsættelse og opdeling af markedet — tilsidesættelse af artikel 81 EF — moderselskabers ansvar for datterselskabers ulovlige adfærd — uskyldsformodning — ret til forsvar — begrundelsespligt — ligebehandling«

Sammendrag af dom

1. *Konkurrence — fællesskabsregler — overtrædelser — pålæggelse af ansvar — moder- og datterselskaber — økonomisk enhed — bedømmelseskriterier — formodning for, at moderselskabet har udøvet en afgørende indflydelse på sine helejede datterselskaber — Kommissionens mulighed for at underbygge formodningen med faktiske omstændigheder med henblik på at godtgøre, at der faktisk er udøvet en afgørende indflydelse — Kommissionens forpligtelse til at overholde ligebehandlingsprincippet*

(Art. 81, stk. 1, EF)

2. *Appel — anbringender — utilstrækkelig begrundelse — Rettens anvendelse af en stiltiende begrundelse — tilladelighed — betingelser*

(Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 36 og art. 53, stk. 1)

3. *Institutionernes retsakter — begrundelse — forpligtelse — rækkevidde — beslutning om anvendelse af konkurrencereglerne — beslutning vedrørende en flerhed af adressater — beslutning, der pålægger moderselskabet ansvaret for overtrædelserne — Kommissionens mulighed for, under retsforhandlingerne, at fremlægge beviser for moderselskabets ansvar, som ikke fremgår af dens beslutning — foreligger ikke*

(Art. 101 TEUF og 296 TEUF)

4. *Appel — anbringender — urigtig vurdering af de faktiske omstændigheder — afvisning — Domstolens kontrol med vurderingen af de faktiske omstændigheder, der er fremført for Retten — udelukket, medmindre de er gengivet urigtigt*

(Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 58, stk. 1)

5. *Konkurrence — fællesskabsregler — overtrædelser — pålæggelse af ansvar — moder- og datterselskaber — datterselskab, der ejes i fællesskab af to selskaber, hvoraf det ene ligeledes er moderselskab for det andet — økonomisk enhed — bedømmelseskriterier*

(Art. 81, stk. 1, EF)

6. *Appel — anbringender — anbringende fremført for første gang i forbindelse med appellen — afvisning*

(Statuten for Domstolen, art. 58)

1. I det konkrete tilfælde, hvor moderselskabet besidder 100% af kapitalen i det datterselskab, som har overtrådt Unionens konkurrenceregler, kan det pågældende moderselskab dels udøve en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs adfærd, dels foreligger der en afkræftelig formodning om, at det pågældende moderselskab faktisk udøver en sådan indflydelse. Det er under disse omstændigheder tilstrækkeligt, at Kommissionen beviser, at hele kapitalen i et datterselskab ejes af moderselskabet, for at det kan formodes, at moderselskabet faktisk udøver en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs handelspolitik. Kommissionen vil derefter være i stand til at anse moderselskabet for solidarisk ansvarligt for betaling af den bøde, som er pålagt datterselskabet, medmindre dette moderselskab, som det påhviler at afkræfte denne formodning, fører tilstrækkelige beviser med henblik på at godtgøre, at dets datterselskab optræder selvstændigt på markedet.

Kommissionen er dog ikke forpligtet til udelukkende at støtte sig på den nævnte formodning. Der er således ikke noget til hinder for, at denne institution fastslår et moderselskabs faktiske udøvelse af en bestemmende indflydelse på sit datterselskab med andre beviser eller gennem en kombination af sådanne beviser og den nævnte formodning.

Ligebehandlingsprincippet kræver imidlertid, at Kommissionen – når den vedtager en særlig metode for at afgøre, om der er grundlag for at gøre de moderselskaber, hvis datterselskaber har deltaget i det samme kartel, ansvarlige – bør basere sig på de samme kriterier i forhold til alle disse moderselskaber, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Når Kommissionen beslutter kun at gøre moderselskaberne ansvarlige, når beviser bekræfter formodningen om faktisk udøvelse af en bestemmende indflydelse på datterselskaberne (den såkaldte »dobbelte grundlag«-metode), og den afstår fra kun at anvende den blotte formodning om en bestemmende indflydelse, kan den følgelig ikke gøre et moderselskab solidarisk ansvarligt for betalingen af den bøde, som er pålagt dets datterselskab, alene på baggrund af den pågældende formodning, og derved forskelsbehandle dette moderselskab i forhold til de andre moderselskaber.

(jf. præmis 46-50 og 55-57)

2. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 64)

3. Når en beslutning om anvendelse af Unionens konkurrenceregler er rettet til en flerhed af adressater og vedrører, hvem der bærer ansvaret for overtrædelserne, skal den indeholde en tilstrækkelig begrundelse i forhold til hver af adressaterne, navnlig i forhold til de af dem, som i henhold til

beslutningen skal bære byrden ved overtrædelsen. I forhold til et moderselskab, der holdes ansvarligt for sit datterselskabs ulovlige adfærd, skal en sådan beslutning således som udgangspunkt indeholde en redegørelse for, hvorfor det pågældende selskab kan gøres ansvarligt for overtrædelsen.

I den anledning omfatter Kommissionens ret til forsvar ikke en mulighed for denne for at forsvare lovligheden af en sådan beslutning mod påstande om forskelsbehandling ved under retsforhandlingerne at fremlægge beviser, der har til formål at påvise et moderselskabs ansvar, men som ikke fremgår af denne beslutning.

(jf. præmis 75 og 79)

4. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 84 og 85)

5. På konkurrenceområdet er to indbyrdes uafhængige moderselskabers fælles udøvelse af kontrol over deres datterselskab i princippet ikke til hinder for Kommissionens konstatering af, at der foreligger en økonomisk enhed mellem et af disse moderselskaber og det pågældende datterselskab. Dette gælder også, selv om dette moderselskab råder over en mindre væsentlig del af datterselskabets kapital end det andet moderselskab. Det gælder så meget desto mere, at et moderselskab og dets datterselskab, som selv er moderselskab for det selskab, der har begået en overtrædelse, begge kan anses for at udgøre en økonomisk enhed med sidstnævnte selskab.

Desuden kan Kommissionen rette en beslutning, hvorved der pålægges bøder, til moderselskabet for et datterselskab, som har deltaget i en overtrædelse af artikel 81 EF, uden at der kræves en konstatering af, at dette moderselskab har været direkte impliceret i overtrædelsen, forudsat at moderselskabet faktisk har udøvet en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs handelspolitik. Det følger heraf, at den blotte omstændighed, at et moderselskab og dets datterselskab i en given periode kun udøver en fælles kontrol over det datterselskab, der har begået overtrædelsen, ikke er til hinder for konstateringen af, at der foreligger en økonomisk enhed mellem disse selskaber, forudsat at det fastslås, at disse to moderselskaber faktisk har udøvet en bestemmende indflydelse på handelspolitikken for det datterselskab, der har begået overtrædelsen.

(jf. præmis 101-103)

6. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 111)